

Regeringskansliet
Miljödepartementet, Kemikalieenheten

EU-kommissionens förslag till reviderad förordning om transporter av avfall COM (2021) 709

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Sammanfattning

Åklagarmyndighetens intressen avser framför allt de frågor som berörs i avdelning VII Miljöriktig hantering och efterlevnad och i synnerhet kapitel 2 (Verkställighet). Åklagarmyndigheten har invändningar mot den föreslagna utformningen av artikel 60 som reglerar sanktioner. Åklagarmyndigheten har vid genomgången låtit inhämta den svenska översättningen av förslaget till förordning och anmärker att översättningen innehåller vissa felaktigheter, till exempel såvitt avser artikel 4 p.1.

Gällande övriga delar av förslaget till reviderad förordning har Åklagarmyndigheten inga invändningar i sak.

Artikel 60 Sanktioner

Den föreslagna lydelsen innebär stora förändringar i förhållande till nuvarande förordning och dess innehåll angående sanktioner (artikel 50). Så som förslagets artikel 60 har utformats kan den uppfattas som en inskränkning till att enbart administrativa sanktioner ska komma i fråga. En sådan tolkning motsägs samtidigt av innehållet i punkt 46 i inledningen.

Åklagarmyndigheten är också av uppfattningen att det även fortsättningsvis finns ett starkt behov av straffrättsliga sanktioner på området för de mest allvarliga överträdelsena. Även miljöbrottsdirektivet (2008/99/EG) ställer krav på att de allvarliga fallen ska utgöra brott.

Svensk rätt reglerar för närvarande överträdelse mot avfallstransportförordningen i huvudsak genom straffrättsliga sanktioner. Vissa mindre allvarliga överträdelse regleras i stället genom miljöstraffsavgifter som utgör en typ av administrativ sanktion.

Förfarandet med miljöstraffsavgifter förutsätter generellt att det rör sig om överträdelse som är lätta att konstatera, att avgiften fastställs schabloniserat och att inga individuella bedömningar behöver göras gällande till exempel uppsåt eller oaktsamhet. Detta står i kontrast till innehållet i artikel 60 som tar upp en mängd olika bedömningsgrunder som ska beaktas, inklusive subjektiva rekvisit.

En administrativ sanktion i form av miljöstraffsavgift låter sig enligt svensk rätt inte heller kombineras med förverkande av vinning från brottet. Även detta innebär ett problem med utformningen av artikel 60, som tar upp bland annat förverkande av vinning som ett av de obligatoriska moment som medlemsstaterna ska kunna använda som sanktion.

Om artikel 60 ska uppfattas så att kravet på administrativa sanktioner inte helt eller delvis kan ersättas med straffrättsliga sådana, skulle det innebära en påtvingad avkriminalisering men också en menlig påverkan på det svenska sanktionssystemet generellt.

För att den föreslagna artikel 60 ska fungera i det svenska straffrättsliga systemet är det därför sammantaget en förutsättning att det klargörs att de angivna minimikraven kan uppfyllas *även* i form av straffrättsliga sanktioner, inte enbart administrativa. Detta bör framgå tydligt av lydelsen, som därför inte tillstyrks i nuvarande form.

Detta yttrande har beslutats av chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Lennart Guné, efter föredragning av kammaråklagaren Kerstin Eriksson. I den slutliga handläggningen av ärendet har också överåklagaren Mikael Björk deltagit. Vice chefsåklagaren vid Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål Jörgen P. Lindberg har deltagit i beredningen.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Lennart Guné

Kerstin Eriksson

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättschefen

Biblioteket